

01. परा-अयते भवति -

(1) परायते	(2) पलायते
(3) पारायते	(4) पर्यावर्तते

02. मीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः	(2) जैमिनिः
(3) माधवाचार्यः	(4) गौतमः

03. पुराणानां कर्ताऽस्ति -

(1) व्यासः	(2) सूतः
(3) शुकदेवः	(4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा	(2) अथातो योगः
(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः	(4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन	(2) यजुर्वेदेन
(3) सामवेदेन	(4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः	(2) चेतनः
(3) प्रधानः	(4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

- (1) 4 (2) 6 (3) 8 (4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगतःस्वरूपं विद्यते -

- (1) विवर्तः (2) सत्यम्
(3) मिथ्या (4) शून्यम्

09. स्याद्वादः सिद्धान्तोस्ति -

- (1) आगमशास्त्रस्य (2) न्यायशास्त्रस्य
(3) जैनशास्त्रस्य (4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थः -

- (1) जिज्ञासा (2) न्यायः
(3) विचारः (4) ऊहनम्

11. 'अविरोधाध्यायः' ब्रह्मसूत्रस्य कस्याध्यायस्य नाम ?

- (1) प्रथमस्य (2) द्वितीयस्य (3) तृतीयस्य (4) चतुर्थस्य

12. "वेदान्तो नाम उपनिषत्प्रमाणम्" इति कुत्र उपलभ्यते ?

- (1) वेदान्तसारे (2) आत्मतत्त्वविवेके
(3) माण्डूक्योपनिषदि (4) वेदान्तकेशर्याम्

13. मातृदेवो भव । पितृदेवो भव ।..... उक्तिरियं कस्याः उपनिषदः ?
- (1) छान्दोग्योपनिषदः (2) माण्डूक्योपनिषदः
(3) तैत्तिरीयोपनिषदः (4) मुण्डकोपनिषदः
14. द्रव्य-गुण-कर्म-सामान्य-विशेष-विशिष्ट-अंश-शक्ति-सादृश्य-अभावा दश पदार्थाः कैः स्वीक्रियन्ते ?
- (1) अद्वैतवेदान्तिभिः (2) शिव-विशिष्टाद्वैतिभिः
(3) नैयायिकैः (4) मध्वमतावलम्बिभिः
15. ब्रह्मसूत्रे उल्लिखितः आचार्यः नास्ति ?
- (1) शङ्कराचार्यः (2) औडुलोमिः (3) आश्वरथ्यः (4) कार्ष्णाजिनिः
16. तत्त्वबुधत्सुना सह कथा----- ?
- (1) वादः (2) जल्पः (3) वितण्डा (4) कथा
17. अद्वैतमते सत्ता कतिविधाः ?
- (1) द्विविधा (2) त्रिविधा (3) चतुर्विधा (4) षड्विधा
18. तत्त्वदर्शी कः ?
- (1) जीवः (2) जडः (3) अज्ञानम् (4) ब्रह्मवेत्ता
19. अधिष्ठानविषमसत्ताकावभासः----- ?
- (1) अध्यासः (2) जीवः (3) ब्रह्म (4) प्रमाणम्

20. जीवदवस्थायां हर्षशोकादिदरहितत्वे सति स्वस्वरूपाणरोक्षज्ञानवान् कः ?
 (1) विदेहमुक्तः (2) जीवन्मुक्तः (3) ब्रह्म (4) प्रमाणम्
21. खण्डनखण्डखाद्यकारः कः ?
 (1) भर्तृहरिः (2) श्रीहर्षः
 (3) चित्सुखाचार्यः (4) ब्रह्मानन्दसरस्वती
22. कालत्रयेऽपि कथमप्यप्राप्तस्य प्राप्तिफलको विधिः कः ?
 (1) नियमविधिः (2) अपूर्वविधिः (3) परिसंख्याविधिः (4) अविधिः
23. शङ्कराचार्यस्य दीक्षागुरुः कः ?
 (1) जैमिनिः (2) गोविन्दभगवत्पादः
 (3) काशकृत्स्नः (4) व्यासदेवः
24. 'प्रयोजनं' कस्य भेदविशेषः अस्ति ?
 (1) अनुबन्धस्य (2) विवर्तस्य (3) अध्यारोपस्य (4) जीवस्य
25. आकाशाख्ये पंचीकृते स्थूलभूते आकाशस्य आनुपातिकमात्रा भवति----- ?
 (1) 1/4 भागः (2) 1/8 भागः (3) सम्पूर्णः (4) 1/2 भागः
26. अद्वैतसिद्धिकारः कः ?
 (1) श्रीशङ्कराचार्यः (2) मधुसूदनसरस्वती
 (3) अप्पयदीक्षितः (4) धर्मराजाध्वरीन्द्रः

27. द्वैतवेदान्तस्य प्रवर्तकः कः ?

- (1) रामानुजः (2) शङ्करः (3) भास्करः (4) मध्वः

28. आकाशेऽभिव्यज्यते-----?

- (1) रूपम् (2) रसः (3) शब्दः (4) गन्धः

29. शाण्डिल्यविद्याऽऽदीनि

- (1) नैमित्तिकानि कर्म (2) प्रायश्चित्तनि
(3) उपासनानि (4) नित्यानि कर्म

30. वेदान्ते प्रत्यक्षप्रमा----- ।

- (1) अन्तकरणम् (2) विषयेन्द्रियसंसर्गः
(3) जीवचैतन्यम् (4) चैतन्यम्

31. वेदान्तस्य बृहत्प्रस्थानत्रय्यां ग्रन्थाः सन्ति-

- (1) गीता-श्रीमद्भागवत-विष्णुपुराणानि
(2) शाङ्करभाष्य-भामती-कल्पतरुसंज्ञकाः
(3) नैष्कर्म्यसिद्धि-संक्षेपशारीरक-परिमलसंज्ञकाः
(4) खण्डनखण्डखाद्य-चित्सुखी-अद्वैतसिद्धिसंज्ञकाः

32. विमतं मिथ्या-

- (1) संवेद्यत्वात् भावरूपत्वात् व्यापकत्वात् ।
(2) अविद्यमानत्वाद् दुर्निरूपत्वादननुभव्यत्वात् ।
(3) बाध्यत्वाद् बन्धकरत्वात्क्लिष्टत्वात् ।
(4) दृश्यत्वाज्जडत्वापरिच्छिन्नत्वात् ।

33. जन्माद्यस्य यतः इति सूत्रस्य मूलश्रुतिरस्ति-

- (1) सोऽकामयत बहुस्यां प्रजायेय ।
- (2) यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते..... ।
- (3) तसां त्रिवृतं त्रिवृतमेकैकां करवाणि ।
- (4) नमरूपे व्याकरवाणि ।

34. 'त्वमसि' महाकाव्ये अखण्डार्थप्रतीतिः कथा लक्षणया सम्भवति ।

(1) जहल्लक्षणया	(2) अजहल्लक्षणया
(3) भागलक्षणया	(4) जहदजहल्लक्षणया

35. सच्चिदानन्दानन्ताद्वयं ब्रह्म एव---- ।

(1) अवस्तुः	(2) वस्तुः	(3) अध्यारोपः	(4) अपवादः

36. संकल्पविकल्पात्मिकाऽन्तःकरणवृत्तिर्नाम-

(1) मनः	(2) अहंकारः	(3) करणम्	(4) बुद्धिः

37. अनिर्वाच्याविद्या.....इत्यादिमङ्गलाचरणमस्ति-

(1) खण्डनखण्डखाद्यस्य	(2) भामत्याः
(3) प्रत्यक्तत्रकाशिकायाः	(4) संक्षेपशारीरकस्य

38. ब्रह्मशब्दस्य निरुक्तिर्भवति---- ।

(1) व्यावर्तकत्वाद् विहितत्वाच्च ।	(2) बृहत्त्वाद्बृंहणत्वाच्च
(3) ब्रह्मलोकवासत्वात्	(4) बृहाकारत्वात्

39. शङ्कराद्वैतिनः स्वीकुर्वते-

(1) आत्मख्यातिम्

(2) अन्यताख्यातिम्

(3) अनिर्वचनीयख्यातिम्

(4) अख्यातिम्

40. ज्ञानेन्द्रियैः सहिता बुद्धिः-

(1) विज्ञानमयकोशः

(2) आनन्दमयकोशः

(3) प्राणमयकोशः

(4) मनोमयकोशः

Short Answer Questions**लघु उत्तरीय प्रश्न**

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरू करें।

01. अद्वैतवेदान्तस्य स्वरूपं संक्षिपत ।
02. अद्वैतमते 'ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या' इति सिद्धान्तमुपस्थापयत ।
03. अद्वैतवेदान्तोक्तपञ्चीकरणप्रक्रियां विवेचयत ।
04. ब्रह्मणस्तटस्थलक्षणं संक्षेपेण व्याख्यात ।
05. शङ्करभगवत्पादानां परिचयमुपस्थापयत ।
06. विवेकानन्दस्य दार्शनिकसिद्धान्तान् विस्तरेण प्रतिपादयत ।
07. अध्यासस्वरूपम् उपस्थापयत ।
08. प्रस्थानत्रयविषये सक्षिप्तविवरणमुपपादयत ।

09. वेदान्तस्य प्रयोजनं संसाधयत ।
10. श्रीमद्भगवद्गीतोक्तसांख्ययोगस्वरूपमुपस्थापयत ।